

GIIG Państwowy
Instytut
Badawczy

BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM JONIZUJĄCYM

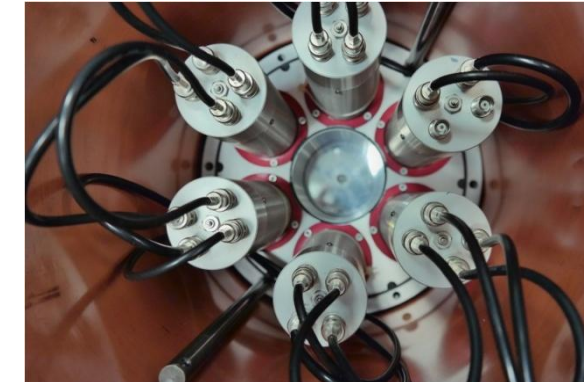
Agata Grygier
Katowice, 26.03.2026

OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM I SKAŻENIAMI PROMIENIOTWÓRCZYMI

Śląskie Centrum Radiometrii Środowiskowej GIG-PIB – jednostka naukowo-badawcza zajmująca się ochroną radiologiczną, dozymetrią radiacyjną, radiometrią, radioekologią.

Zakres usług:

- Monitoring skażeń promieniotwórczych;
- Pomiary promieniotwórczości, analizy radiochemiczne;
- Pomiary dawki promieniowania, kontrola dozymetryczna;
- Oceny narażenia radiacyjnego.

PLACÓWKA SPECJALISTYCZNA

2030

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 17 grudnia 2002 r.

w sprawie stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych i placówek prowadzących pomiary skażeń promieniotwórczych.

Dziennik Ustaw Nr 239

— 15558 —

Poz. 2030, 2031 i 2032

2. Placówki specjalistyczne:

- 1) Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej w Warszawie
- 2) Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego w Krakowie, Laboratorium Badań Skażeń Radioaktywnych
- 3) Państwowy Zakład Higieny w Warszawie, Zakład Ochrony Radiologicznej i Radiobiologii
- 4) Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Wydział Fizyki i Techniki Jądrowej
- 5) Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, Laboratorium Radiometrii
- 6) Instytut Energii Atomowej im. A. Sołtana w Otwocku-Świerku, Służba Ochrony Radiologicznej
- 7) Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie
- 8) Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii w Warszawie, Zakład Ochrony Radiologicznej i Radiologii
- 9) Wojskowy Instytut Chemii i Radiometrii w Warszawie, Zakład Pomiarów Dozymetrycznych i Sprzętu Radiometrycznego

PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 24 lipca 2023 r.

w sprawie nadania Głównemu Instytutowi Górnictwa statusu państwowego instytutu badawczego

§ 3. Do zadań Instytutu, szczególnie ważnych dla planowania i realizacji polityki państwa, których wykonywanie jest niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz poprawy jakości życia obywateli, w zakresie ochrony środowiska, gospodarki bogactwami i zasobami naturalnymi, bezpieczeństwa technicznego oraz energetycznego, wykonywanych w sposób ciągły, należy monitorowanie zagrożeń geodynamicznych i hydrogeologicznych na terenach górniczych i pogórnich w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym oraz zagrożeń radiacyjnych, w tym:

- 1) monitorowanie sejsmiczności indukowanej;
- 2) monitorowanie i prowadzenie bazy terenów o potencjalnym zagrożeniu zapadliskowym;
- 3) monitorowanie deformacji terenu w obszarach górniczych i pogórnich;
- 4) monitorowanie i prowadzenie bazy danych o obszarach zalewisk i podtopień;
- 5) monitorowanie hydrogeologiczne i raportowanie stanu zawodnienia i zmian odwadniania wyrobisk górniczych czynnych i zlikwidowanych kopalń;
- 6) opracowywanie zintegrowanych map zagrożeń geodynamicznych i hydrogeologicznych na terenach górniczych i pogórnich;
- 7) monitorowanie tła promieniotwórczego oraz potencjalnych skażeń promieniotwórczych powodowanych działalnością obiektów jądrowych oraz powstałych w wyniku działalności górniczej.

HISTORIA ZAKŁADU

W 1972 roku służba geologiczna odkryła podwyższoną moc dawki promieniowania gamma w pobliżu rurociągów transportujących wodę dołową.

W 1974 w Głównym Instytucie Górnictwa utworzono Laboratorium Radiometrii.

W 1981 ukazała się pierwsza publikacja naukowa:

*Tomza I., Lebecka J. - Radium Bearing Waters in Coal Mines - Proc of Int. Conf. on **Radiation Hazard in Mining**. Golden, Colorado, USA, 1981.*

Radon i krótkożyciowe produkty rozpadu w powietrzu:
 ^{222}Rn , ^{218}Po , ^{214}Pb ,
 ^{214}Bi , ^{214}Po .

Radonośne wody kopalniane:
 ^{226}Ra , ^{228}Ra .

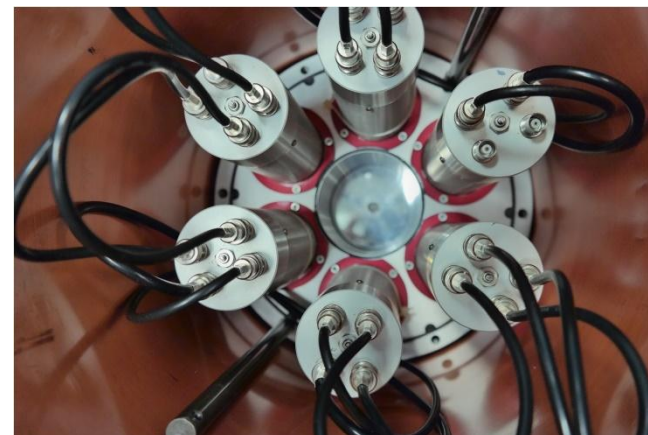

Osady powstające z wód kopalnianych:
 ^{226}Ra , ^{228}Ra , ^{210}Pb , ^{210}Po .

ZASOBY GIG-PIB W ZAKRESIE MONITORINGU RADIACYJNEGO

- Pracownia radiochemiczna kl. II wyposażona w spektrometry ciekłoscyntylacyjne (alfa/beta)
- Pracownia spektrometrii promieniowania alfa
- Pracownia spektrometrii promieniowania gamma
- Pracownia dozymetrii termoluminescencyjnej TLD
- Pracownia radonowa
- Wyposażenie do pomiarów terenowych

WYPOSAŻENIE

- 5 spektrometrów HPGe
- 2 ultra-niskotłowe liczniki LS (Quantulus)
- 2 liczniki LS (TriCarb)
- 12 spektrometrów alfa
- system do zautomatyzowanego pomiaru dawek od promieniowania gamma, X, beta i neutronowego PANASONIC Reader UD7900
- aparat rentgenowski z zestawem filtrów (40 kV – 300 kV)
- instalacja do wytwarzania skolimowanej wiązki promieniowania gamma wyposażona w źródła Cs-137 (0.01 Ci, 1 Ci, 100 Ci)
- urządzenie do panoramicznego naświetlania obiektów promieniowaniem gamma (źródło Cs-137, 50 mCi)
- urządzenie do napromieniowywania obiektów promieniowaniem beta (Sr-90, 50 mCi)

POMIARY TERENOWE

- Radon, ekshalacja radonu – metody aktywne i pasywne,
- Pomiar dawki i mocy dawki promieniowania jonizującego – TLD oraz przyrządy aktywne,
- Pobieranie próbek: woda, gleba, osady, biota, profile, etc.

OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM I SKAŻENIAMI PROMIENIOTWÓRCZYMI

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI ⁽¹⁾

z dnia 4 listopada 2025 r.

w sprawie warunków technicznych dla budowli ochronnych oraz warunków technicznych ich
użytkowania i usytuowania ⁽²⁾

Na podstawie art. 115 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907) zarządza się, co następuje:

Załącznik nr 3

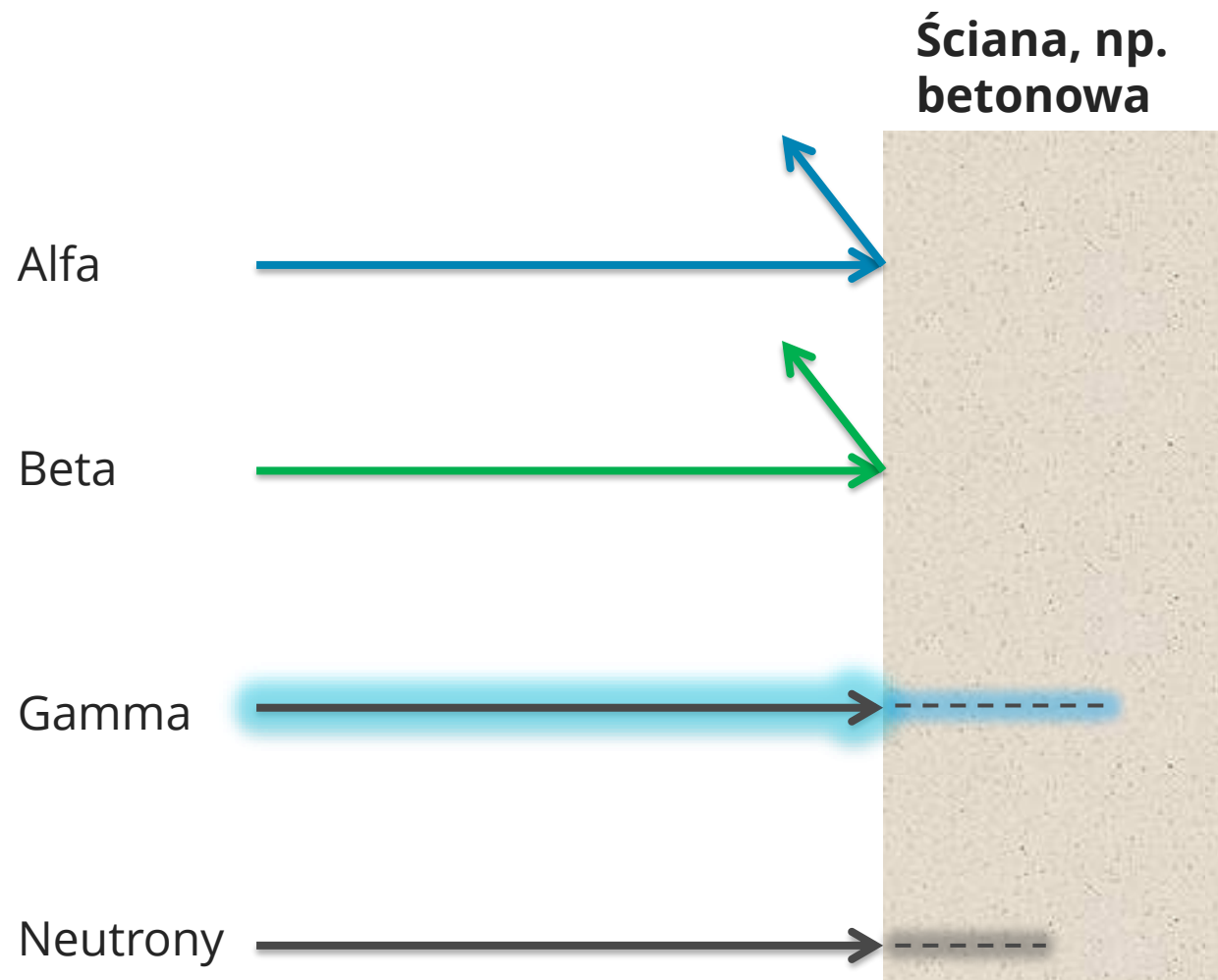
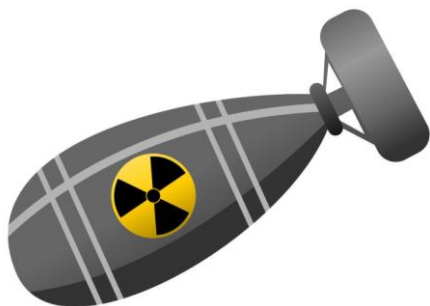
V. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM PRZENIKLIWYM

1. Działanie ochronne budowli ochronnej przed promieniowaniem przenikliwym gamma z opadu promieniotwórczego określa się przez współczynnik krotności osłabienia tego promieniowania, zwany dalej "współczynnikiem K", który wskazuje, ile razy natężenie promieniowania w budowli ochronnej jest mniejsze od natężenia promieniowania występującego na zewnątrz, na wysokości 1,0 m nad powierzchnią terenu.

...

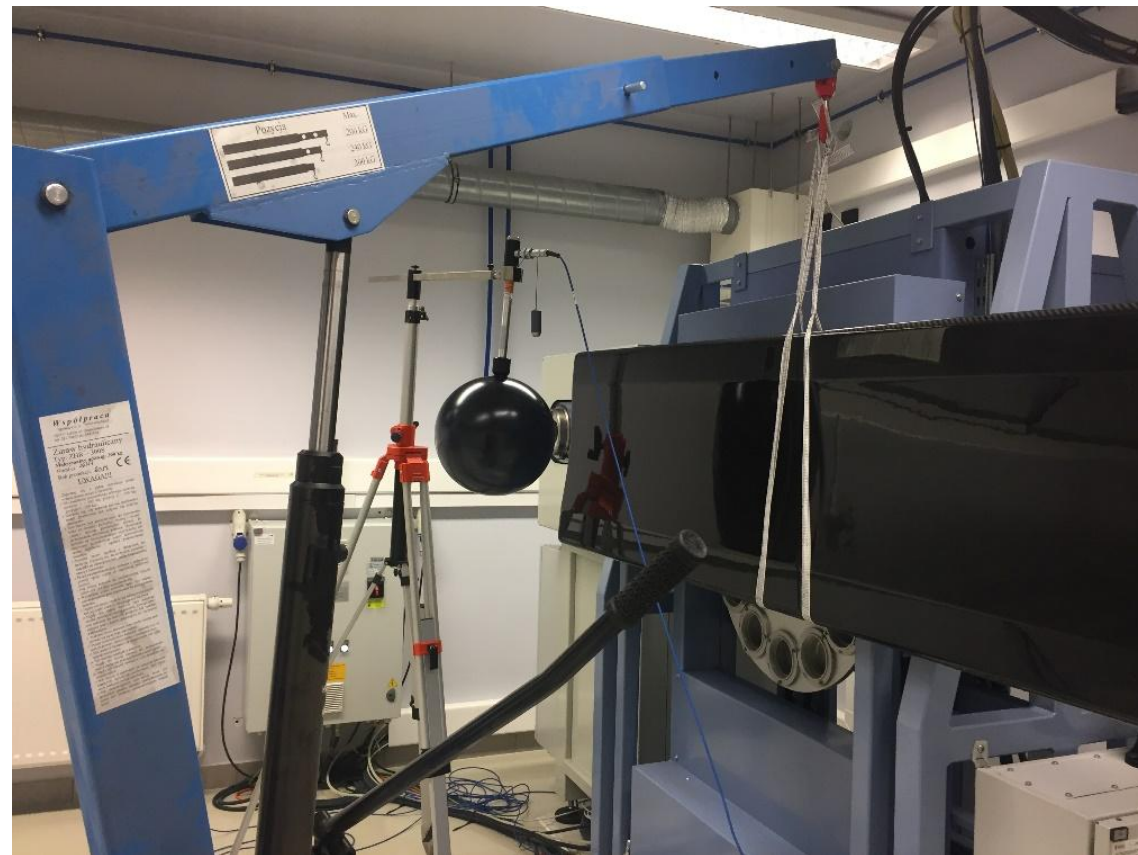
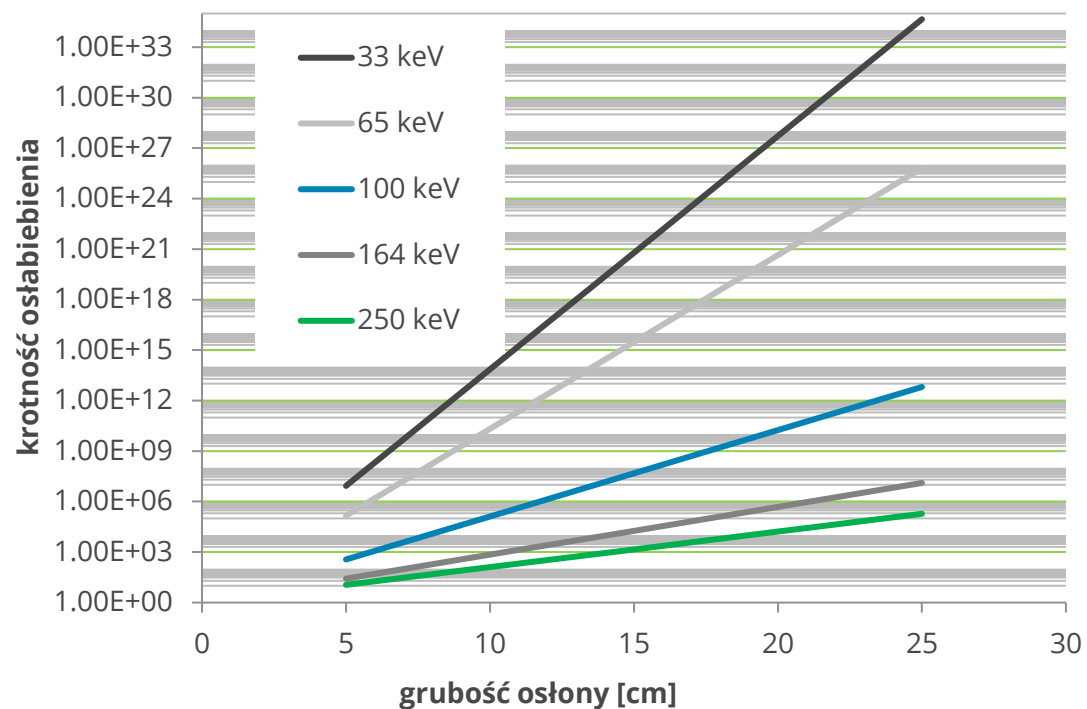
OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM I SKAŻENIAMI PROMIENIOTWÓRCZYMI

Badanie właściwości osłonnych próbek betonu, kruszyw, przegród, ścian, surowców i materiałów.

BADANIE OSŁONNOŚCI RÓŻNYCH MATERIAŁÓW PRZED PROMIENIOWANIEM

Promieniowanie X, gamma oraz neutrony.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Zapraszamy do kontaktu

Główny Instytut Górnictwa-Państwowy Instytut Badawczy
Śląskie Centrum Radiometrii Środowiskowej im. Marii Goeppert Mayer
plac Gwarków 1, 40-166 Katowice

radiometria@gig.eu, 32 259 2295

mbonczyk@gig.eu, 32 259 2720

agrygier@gig.eu, 32 256 2802

